

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Юрий Павлов Янакиев
катедра „Психология“

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.2. „Психология“
докторска програма *Социална психология*

Автор: Елица Банко Дудулаки

Тема: **ЛИДЕРСКИ СТИЛОВЕ И ФОРМИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА
В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В КРИЗА КОВИД-19**

Научен ръководител: проф. д.пс.н Майяна Милчева Митевска

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД 21-493 от 27.02.2024г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема *Лидерски стилове и формиране на организационна култура в здравеопазването в криза ковид-19* за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. „Психология“, докторска програма *Социална психология* Автор на дисертационния труд е Елица Банко Дудулаки – докторантка на самостоятелна подготовка към катедра „Психология“ с научен ръководител проф. д.пс.н Майяна Милчева Митевска от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Елица Банко Дудулаки комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;

- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи

Докторантката е приложила 12 броя публикации.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Елица Дудулаки е бакалавър по „Психология“ към Пловдивския университет, магистър по „Психология“ на управлението“ към същото Висше училище. Докторант от 2022г. Посочва разнообразен и международен стаж в областта на палиативните грижи и медицинското представителство.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение се потвърждава от многобройните реферирани и индексирани публикации по темата за лидерството, която неотстъпно е на дневен ред, както и от спецификата на лидерските процеси по време на Covid-19 пандемията. Степента и нивата на актуалност на проблема и конкретните задачи, набелязани за разработка в дисертацията, се вписват в контекста на една цялостна научна традиция за функционирането на организациите в условия на криза. Особено актуално се афишира управлението на качеството при здравните грижи за пациента по време на световната пандемия от Covid-19. Една от амбициите, дефинирани в заглавието на дисертационния труд, е да очертае състоянието в сектора на здравеопазването в България конкретно в този момент и да предначертае перспективи за подобряване на качеството на управление и грижи.

4. Познаване на проблема

От предложения за становище докторат е видно, че докторантката познава темата, разгърната в подробно в литературния обзор.

5. Методика на изследването

Избраните изследователски методи, четири на брой, принципно позволяват задоволително постигане на поставената цел и търсене на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд. В допълнение към доктората за откриването на процедурата докторантката е приложила задоволително количество статии по темата на разработката.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд Задълбоченият прочит на доктората показва, че г-жа Дудулаки демонстрира умения за извеждане и структуриране смис-

ловите оси на изследването като следи за спазване на изискванията за достоверност на данните, върху който се градят приносите на дисертационния труд. Разработката се състои от 195 страници. Структурирана е в три глави: две теоретични, емпирична с резултати с увод, заключение и използвана литература. Литературата включва 236 източника. Първа глава представя дефиниции и методи за изследване на лидерските стилове и ролята им в оптимизация на организациите. Внимание е отделено на сферата на здравеопазването по време на кризата от COVID-19. Втора глава представя подходи за изследване на организационната култура и ефективността на организациите в зависимост от стила на управление. Трета глава е посветена на емпиричното изследване и резултатите от него. Стилът на изложението и структурата на разработката отговарят на академичния канон. Теоретичният обзор очертава лидерските черти, поведенческия подход към лидерските стилове, ситуационния подход към лидерството и трансформационното лидерство. Обърнато е внимание на психосоциалните фактори, които могат да неутрализират или изкривят ефектите на лидерското влияние. Представени са моделите на организационната култура с фокус към здравеопазването. Лидерството по време на кризата от COVID-19 е основата за очертаване на връзката между лидерство и организационна култура.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Докторантката е представила пет приноса. Приемам частично първия научно-теоретичен принос и втория практико-приложен принос. По моя преценка останалите три приноса не са ясно аргументирани и емпирично доказани в представения дисертационния труд.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е приложила 12 публикации, които са излезли от печат и са свързани с темата на дисертационния труд. Две от тях са самостоятелни, а десет в съавторство.

9. Лично участие на докторанта(ката)

Проверката демонстрира липса на плагиатство.

10. Автореферат

Авторефератът отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

На първо място установявам съществено смислово разминаване между намеренията, афиширани в заглавието на доктората, и предложените в корпуса на текста на дисертацията и автореферата обект, предмет, цели, задачи и хипотези. В тях които нито веднъж не се упоменава, че семантичният заряд е ориентиран към провеждане на изследване по време на

пандемията от COVID-19. От друга страна обаче стигаме до същественото противоречие в научно-теоретическите приноси да бъде отчетено извеждането на „теоретична рамка на влиянието на лидерските стилове върху организационната култура в ситуация Ковид-19 в сферата на здравеопазването.“ В самия дизайн на проучването смътно се посочва, че: „изследването е осъществено в периода 2021 – 2022 г.“. През кои месеци точно се е случвало анкетирането? Защо събирането на данни е осъществявано през толкова продължителен период? На страница 94 чета, че:

Първият етап от емпиричното изследване е осъществено в периода 2021 г. чрез попълването на самооценъчни въпросници google платформа в София, Пловдив и Стара Загора. Вторият етап от изследването е проведен 2022 г. със същия инструментариум в същата болнична среда.

Предполагам, че работата включва периода по време (2021г.) и след изолацията (2022г.) по време на пандемията от COVID-19. Смятате ли в тази връзка, че това може да повлияе на резултатите от вашето проучване? Контролирате ли тази променлива, като наблюдавате дали има разлики в резултатите, получени с участниците, които са отговорили по време и след пандемията от COVID-19? Как е възможно по тази логика, след като в основите на идейният проект не фигурира кризата от COVID-19, в секцията за основни приноси на дисертационния труд да се афишира създаване на теоретичен модел на лидерските стилове и организационната култура при **криза от пандемичен характер?**

Отчитам също, че липсва усилие за интерпретация на данните под формата на сравнителен анализ между получените резултати и тези от други изследвания със същите инструменти. Единствено подобна контекстуализация на данните би позволила запълването на дискуссионната кухня в разработката чрез добавянето на контроли.

Според мен отсъства ясна обосновка по отношение на решението на докторантката да включи наедно в изследването администрация и други професии на равна нога с медицинските специалисти. Може ли да се твърди, според вас, че спецификата на работа и натоварването от гледна точка на стреса и отговорността по време на COVID -19 кризата, а и извън нея, по същество са сравними при работещите на тези разнородни както като квалификация, така и като дейност позиции?

По моя преценка съществен пропуск представлява липсата на диаграми към таблиците с данни (30 на брой), които да улеснят достъпа до информацията. Лошо впечатление прави също, че използваната литература не е поднесена хомогенно в корпуса на текста. В скоби фигурират фамилиите на всички автори и инициалите на личните им имена например: (Mitevaska M., Tsvetkova P., Ntountoulaki E., 2022). На други места пък намираме коректния

начин на изписване с фамилни имена само на двама или повече автори и година: (Blake & Mouton, 1982); (Verson et al., 2008). Препоръката ми е цитиранията да бъдат уеднаквени.

12. Лични впечатления

Г-жа Дудулаки присъства активно в академичното пространство на Висшето училище, в което развива своите компетентности. Тя е редовен участник в ежегодните студентски форуми и инициативите на докторантското училище.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Нямам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката, Елица Дудулаки, **притежава** специализирани познания и **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Елица Банко Дудулаки в Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2. Психология, Докторска програма: „Социална психология“.

18.04.2024 г.

Рецензент:

(подпис)

Доц. д-р Юрий Павлов Янакиев

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)